

Dagløn af 3 Kr. Huslejen for en saadan Familie kan sættes til 3 Kr. 77 Ø. ugentlig, til Brændsel gaar der 1 Kr. 5 Ø., til Vast 25 Ø., til Belysning 28 Ø., til Sygefaste 45 Ø. og i Jagforeningskontingent 20 Ø., samt i Kommuneskat 12 Ø. Naar vi saa dertil for en Familie — Mand, Hustru og 3 Børn — sætte 10 Kr. til Fødemidler, bliver det i alt mindst en ugentlig Udgift af 16 Kr. 12 Ø. Med en Indtægt af 3 Kr. om Dagen bliver der til Rest om Ugen 1 Kr. 88 Ø. Af disse Penge skal Manden afholde alle Udgifter til Klæder, Fodtøj, Vedligeholdelse og Fornyelse af Indb. og derfra gaar endda den Ufortælle i Daglønnen som hidrører fra de tvungne Fridage — jeg tænker navnlig paa Jul, Paaske, Pjnsje og Grundlovsdag — endvidere Betaling til Medicin. Enhver vil forstaa, at det er overordentlig vanskeligt for en Familie paa 5 Personer her i Kjøbenhavn at klare sig med en Dagløn af 3 Kr. og Forholdet stiller sig naturligvis langt værre for de Familier, som kun have 2 Kr. 75 Ø. om Dagen. Jeg synes derfor, der havde været al Grund for Finansudvalget til at tage en anden Stilling til dette Andragende og give det vor bedste Anbefaling under Henvisning til Ministerens Overvejelse. Der havde da maaste været Haab om, at Ministeren kunde have indrømmet den Fordring, som Arbejderne have stillet. I Virkeligheden drejer det sig for Statens Bedkommende ikke om overordentlig meget. Det er kun 100 Mand, der skulle have et Tillæg af 25 Øre om Dagen eller 75 Kr. om Aaret, det vil altsaa blive 7,500 Kr. om Aaret. Skulle vi gaa ind paa den anden Fordring, de have opstillet, om fuld Dagløn i Fvintre, vil det heller ikke andrage saa overordentlig meget. De foreliggende statistiske Oplysninger udvise, at Kjøbenhavns Havn har i de sidste 15 Aar været luftet 74 Dage eller næppe 5 Dage gennemsnitlig om Aaret, og hvis vi altsaa gif ind paa at udbetale dem deres fulde Dagløn, vil det for disse 15 Aars Bedkommende kun andrage 3,250 Kr. i Gennemsnit om Aaret, saa at vi for en samlet Udgift af henved 11,000 Kr. ville være i Stand til at efterkomme dette Andragende fra Arbejdernes Side. Se vi nøjere paa Sagen, kunne vi endog imødefomme disse Arbejdere, uden at det vilde paabyrde Statskassen en eneste Øre i Udgift. Stillingen er nemlig den, at der ved Kjøbenhavns Toldsted indkommer i Arbejdskassen saa mange Penge, at hvis den højstærede Minister vil gaa ind paa at foretage en Omordning af Arbejdsforholdene derne, ville vi være i Stand til at imødefomme

disse Arbejdere, uden at Statskassen derved vil paatage sig nogen Udgift, og den Ordning, man der kunde tænke sig, staar antydet i det Andragende, som Arbejderne i Fjor indsendte her til Rigsdagen. Det gif ud paa, at der i Stedet for de Arbejdsformænd, som nu ere derne, og som lønnes af det Overflud, Arbejdskassen giver, i Aarenes Løb skulde ansættes Arbejdsformænd, som fik en fast Løn af Staten. Det er en Ordning, man allerede til Dels er gaaet ind paa. Der er, saa vidt jeg ved, i alt 21 Arbejdsformænd paa Toldboden, og af disse ere allerede de 7 fast ansatte af Staten og modtage en aarlig Løn af 1,800 Kr., medens de $\frac{2}{3}$ af Arbejdsformændene lønnes af Indtægterne i Arbejdernes Kasse. Det vil altsaa sige, at de 14 saa deres Løn af Arbejdskassens Indtægter, medens de 7 saa fast Løn af Staten. Hvis man nu satte alle disse Arbejdsformænd paa fast Løn, som man har gjort ved $\frac{1}{3}$ af dem, vilde der derved spares saa store Beløb, at man vilde kunne spare de Udgifter, det vil medføre at gaa ind paa Arbejdernes Andragende. Jeg skal saaledes nævne, at der har været — jeg tror, det var i 1891 — saa meget til Arbejdsformændene, at hver Formand fik en aarlig Løn af 3,500 Kr. Det er langt mere, end de faste Formænd saa af Staten, og dette Overflud vil vistnok de allerfleste Aar være stort nok til at dække det Beløb, som vil udtræves til at imødefomme Arbejdernes Andragende. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale dette Andragende til det høje Ting. Det forekommer mig, at det er et billigt, rimeligt og retfærdigt Andragende, og jeg synes ikke, at vi her fra Tinget burde give et slet Eksempel over for de private Arbejdsgivere, men tværtimod burde arbejde hen til, at Staten kunde staa som en Mønsterarbejdsgiver, i alt Fald give en Dagløn, som dog allerede mange private Arbejdsgivere her i Kjøbenhavn udbetale til deres Arbejdere. Med disse Ord skal jeg anbefale dette Andragende til det høje Tings Velvilje.

Lohmann: I Anledning af et af mig stillet Ændringsforslag til Betænkningens Nr. 33, der omhandler et Andragende fra Smedker Lars Nielsen af Gjelsted om Tilbagebetaling af formentlig urigtig erlagt Bygningsafgift, hvilket Andragende jeg foreslaar henvist til Finanskassen, skal jeg tillade mig en Bemærkning om de nærmere Omstændigheder vedrørende dette Andragende. Smedker Lars Nielsen har i en meget lang Aarrække lige indtil 1894 beboet det samme Hus og arbejdet paa det samme Værksted paa Gjelsted Mark ved Gjelsted Station,